

1. Środowisko przyrodnicze

W granicach administracyjnych gminy Sławków stwierdzono występowanie 943 gatunków roślin naczyniowych (wg. danych Urzędu Miasta Sławków – Waloryzacja Przyrodnicza Gminy Sławków z 2017 roku, danych literaturowych z bazy ATPOL (Zajac, Zajac, red. 2001). W Sławkowie stwierdzono dotychczas występowanie 53 gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Spośród nich aż 37 gatunków znalazło się na „czerwonej liście” (Kaźmierczakowa i in. 2016, a 7 gatunków w Czerwonej Księdze (Kaźmierczakowa i in. 2014). Wskaźnik lesistości Miasta Sławkowa jest znaczny – 40% (średnia wojewódzka - 31,9%, średnia krajowa - 29,4%). Oprócz zespołów leśnych szatę roślinną Sławkowa tworzą rośliny należące do zespołów wodnych i szuwarowych, półnaturalnych i antropogenicznych łąk i pastwisk oraz antropogenicznych zbiorowisk segetalnych i ruderalnych. Bogactwo fauny wynika przede wszystkim z dobrego zachowania naturalnego stanu rzeki Białej Przemszy wraz z całą różnorodnością siedliskową ukształtowaną wzdłuż jej biegu, jak i w jej dolinie (starorzecza, oczka wodne, obszary zabagnione). Lasy i zadrzewienia są bardzo ważnym siedliskiem również dla rzadkich przedstawicieli kręgowców, szczególnie ptaków, takich jak: dzięcioły, siniak, muchołówka (mała, szara), świergotek drzewny, strzyżyk, rudzik, pleszka, kos, kwiczoł, śpiewak, świstunka leśna, pierwiosnek, raniuszek, sikory (sikora uboga, czarnogłówka, czubatka, sosnowka, modraszka, bogatka), kowalik, pełzacz leśny, wilga, zięba. Do szczególnie cennych w tym typie siedlisk należą owady związane ze starymi, próchniejącymi i dziuplastymi drzewami (chrząszcze z rodziny kózkowatych, czy niektóre muchówki). Dziuplaste drzewa stanowią także schronienie dla kilku gatunków nietoperzy. W dolinie Białej Przemszy, jak i w obrębie innych cieków i zbiorników wodnych, wraz z otaczającymi je szuwarami, spotkać możemy także wiele gatunków ptaków wodno-błotnych, wśród których należy wymienić takie jak: perkozek, bąk, łabędź niemy, cyraneczka, krzyżówka, cyranka, czernica, żuraw, wodnik, kokoszka, łyska. Bardzo cennym faunistycznie typem siedliska są wilgotne łąki, stwierdzono rzadkie i cenne gatunki motyli – m.in. modraszka. Ciekawostką faunistyczną Sławkowa jest stwierdzona w 2010 roku kolonia lęgowa nietoperza – nocka orzęsionego, stwierdzona podczas inwentaryzacji na strychu sławkowskiego kościoła parafialnego.

Obszar przewidziany do realizacji planowanej inwestycji nie był dotychczas miejscem, w którym prowadzono by szczegółowe badania szaty roślinnej czy inwentaryzacje fauny. W literaturze brak informacji na temat struktury zbiorowisk roślinnych tego terenu. Wspomniana powyżej waloryzacja przyrodnicza Gminy Sławków opracowana w 2017 roku, objęła obszary najcenniejsze (chronione i rzadkie gatunki roślin, cenne zbiorowiska i siedliska przyrodnicze), do których omawiany obszar się nie zalicza.

W dalszej części rozdziału przedstawiono położenie terenu planowanego do realizacji inwestycji w systemie kilku podziałów regionalnych (opracowanych na podstawie dominacji charakterystycznych cech poszczególnych elementów przyrody).

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (Kondracki, 2009) obszar położony jest:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3);

Prowincja: Wyżyny Polskie (34);

Podprowincja: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341);

Makroregion: Wyżyna Śląska (341.1);

Mezoregion: Garb Tarnogórski (341.12);

Mezoregion: Wyżyna Katowicka (341.13).

W geobotaniczno-regionalnym podziale Polski J. M. Matuszkiewicza (1993) teren ten sklasyfikowano w sposób następujący:

Dział: Wyżyn Południowopolskich (C)

Kraina: Górnos Śląska (C.3.)

Okręg: Górnos Śląski Właściwy (C.3.1.)

Podokręg: Strzemieszycki (C.3.1.g)

Przynależność do jednostek podziału przyrodniczo-leśnego (wg R. Zielonego i A. Kliczkowskiej, 2012), wygląda następująco:

Kraina: Małopolska (VI)

Mezoregion: Górnos Śląski (IV.16)

2. Inwentaryzacja przyrodnicza – metodyka

Zgodnie z przyjętymi założeniami inwentaryzacją objęto cały obszar przewidziany pod realizację planowanej inwestycji. Zgodnie z przyjętymi założeniami metodycznymi inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz chronionych i rzadkich gatunków flory, z uwzględnieniem I i II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej, jak i poszczególnych gatunków fauny została przeprowadzona w obrębie obszaru przewidzianego do realizacji inwestycji, jak i w promieniu 50 metrów od jego granic. Wyznaczając zasięg inwentaryzacji kierowano się skalą i natężeniem potencjalnego oddziaływania inwestycji na szatę roślinną i zwierzęta. Zakres oddziaływania w fazie budowy, jak i późniejszej eksploatacji i ewentualnej likwidacji (w przyszłości) należy przyjąć za małopowierzchniowy i znikomy, gdyż inwestycja będzie realizowana na terenie zdegradowanym, w sąsiedztwie terenów przemysłowo-usługowych, przekształconych wskutek trwającej kilkadziesiąt lat eksploatacji tego terenu przez dawne Zakłady Wyrobów Metalowych. Podczas prac budowlanych nie planuje się zniszczenia roślinności i siedlisk gatunków roślin i zwierząt poza obszarem stanowiącym działki inwestora. Prace budowlane będą realizowane w oparciu o wytyczoną sieć dróg publicznych i ograniczą się tylko do działek inwestora. Na etapie budowy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań pośrednich (zaburzenia reżimu hydrologicznego, zmian właściwości fizykochemicznych gleb itp.) oraz nieistotne wydają się być oddziaływania w fazie eksploatacji. Wspomniane uwarunkowania powodują, że powiększanie obszaru inwentaryzacji nie ma żadnego uzasadnienia, niemniej jednak zasięg bufora inwentaryzacji rozszerzono także o tereny przyległe, tak aby posiadać pełną wiedzę na temat środowiska przyrodniczego i ewentualnych powiązań ekologicznych.

Inwentaryzację środowiska przyrodniczego przeprowadzono dwuetapowo. W pierwszym etapie przeprowadzono analizę dostępnych materiałów źródłowych dotyczących zarówno szaty roślinnej, fauny obszaru planowanego do realizacji inwestycji, jak i terenów przyległych oraz obszarów chronionych znajdujących się w pobliżu planowanej inwestycji. W drugim etapie przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą mającą na celu z jednej strony rewizję materiałów źródłowych, z drugiej strony aktywne wyszukanie w terenie chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także opis zbiorowisk i ewentualnych siedlisk przyrodniczych.

Badania szaty roślinnej przeprowadzono metodą spisuflorystycznego. Szczególną uwagę poświęcono gatunkom chronionym, rzadkim i zagrożonym. Nomenklaturę gatunków

przyjęto za opracowaniem Mirka i in. (2002), nazwy syntaksonów podano według Matuszkiewicza (2001).

Inwentaryzacją faunistyczną objęto wybrane grupy zwierząt w tym: bezkręgowce - owady (przede wszystkim ważki, motyle dzienne i prostoskrzydłe), a także kręgowce - płazy, gady, ptaki i ssaki, z nastawieniem na inwentaryzację gatunków chronionych na mocy rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, czy gatunki „dyrektywowe”. Główną metodą obserwacji owadów była metoda na upatrzonego. W przypadku płazów i gadów kontrolowane były obszary ze stagnująco okresowo wodą, a także miejsca nasłonecznione (sterty kamieni, brzegi dróg). W przypadku ptaków starano się określić status lęgowości danego gatunku. Za ptaki lęgowe przyjmowano obserwowane wielokrotnie w tym samym miejscu osobniki śpiewające lub wykazujące innego typu zachowania godowe lub terytorialne, jak również obserwowane przy gnieździe lub w towarzystwie młodych. Pojedyncze obserwacje zachowań godowych lub wielokrotne obserwacje pary ptaków w sezonie lęgowym i odpowiednim siedlisku były klasyfikowane jako lęgi prawdopodobne. W pozostałych przypadkach ptaki określano jako nielęgowe. W przypadku ssaków oprócz obserwacji zwierząt stosowano także wyszukiwanie śladów ich obecności, jak: odchody, tropy i ślady żerowania. Wszystkie zastosowane metody obserwacji były metodami nieinwazyjnymi, nie powodującymi płoszenia i niepokoienia zwierząt.

3. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Teren, na którym planuje się realizację przedmiotowej inwestycji znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawiki, jak i przy granicy otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, która to stanowi jego północną i północno-wschodnią granicą.

Rysunek 1. Mapa lokalizacji obszaru planowanej inwestycji na tle rozmieszczenia obszarów chronionych (na podstawie: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>)

Obszar Chronionego Krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawiki został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 17/95 Wojewody katowickiego z dnia 1 lutego 1995 r w sprawie ochrony krajobrazu na terenie województwa katowickiego. Swym zasięgiem obejmuje gminy: Bolesław (wiejska), Zawiercie (miejska), Łazy (miejsko-wiejska), Dąbrowa Górnicza (miejska), Ogrodzieniec (miejsko-wiejska),

Żarnowiec (wiejska), Kroczyce (wiejska), Sławków (miejska), Pilica (miejsko-wiejska). Został on utworzony w celu ochrony krajobrazu jurajskiego, dla realizacji ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Obowiązują na jego terenie następujące zakazy:

- zanieczyszczania wód powierzchniowych, wglębnych oraz gleby i atmosfery;
- lokalizowania inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska oraz stanowić zagrożenie dla chronionego krajobrazu;
- budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych nie uwzględniających form architektonicznych nawiązujących do lokalnych tradycji budowlanych przede wszystkim do budowy wysokiej formy dachów oraz proporcji obiektów;
- prowadzenia linii napowietrznych przez tereny rezerwatów, tereny leśne i zespoły skałkowe;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków;
- eksploatacji surowców mineralnych powodującej niekorzystne zmiany w środowisku i krajobrazie;
- lokalizowania nowych zespołów (ośrodków) wypoczynkowych i letniskowych z ograniczeniem do terenów parków krajobrazowych;
- umieszczania na terenach rezerwatów, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, stanowiskach dokumentacyjnych, pomników przyrody, tablic, gablot i plansz reklamowych;
- prowadzenia działalności handlowej na terenie rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz pomników przyrody;
- stosowania w hodowli na skalę przemysłową metody bezściółkowej;
- wprowadzania do siedlisk leśnych i zadrzewień gatunków drzew i krzewów obcych;
- niszczenia gleby;
- niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin;
- używania motolotni;
- wypalania traw;
- grodzenia skał;
- penetracji jaskiń przez zgody Dyrektora Parków.

Powyższe zakazy nie dotyczą planowanego zamierzenia inwestycyjnego, gdyż będzie ono realizowane w nawiązaniu do znajdujących się w sąsiedztwie innych obiektów tego typu –

chłodnie, magazyny. Planowana inwestycja nie pogorszy stanu środowiska, nie będzie się wiązała ze zmianą stosunków wodnych, ani zanieczyszczeniem wód.

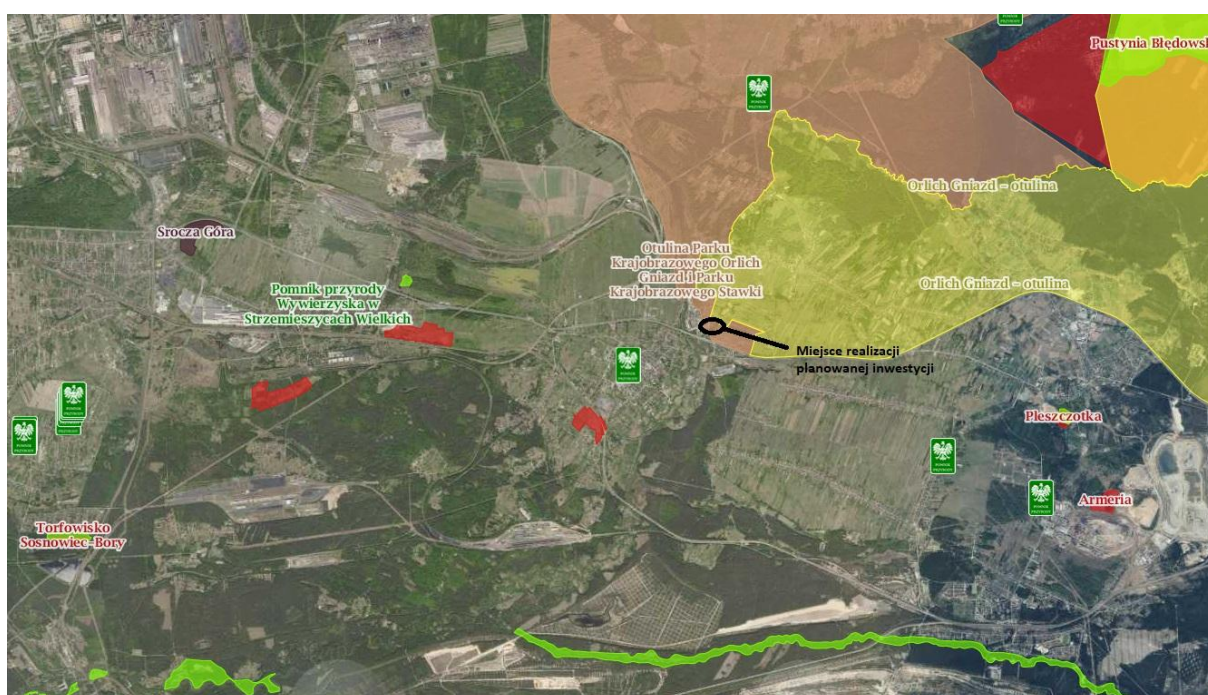
Formy ochrony przyrody występujące w sąsiedztwie obszaru, na którym planowana jest realizacja zamierzenia inwestycyjnego (w promieniu ok 10 km licząc od najbliższych danemu obszarowi punktu skrajnego) wraz z ich odległością w linii prostej od obszaru planowanej inwestycji zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Formy ochrony przyrody występujące w rejonie obszaru planowanej inwestycji wraz z ich odległością w linii prostej od rozpatrywanego obszaru (opracowanie własne na podstawie: www.geoserwis.gdos.gov.pl)

Lp.	Obszar chroniony	Odległość od obszaru planowanej eksploatacji [km]
NATURA 2000 Specjalne Obszary Ochrony		
1	Łąki w Sławkowie PLH240043	2,18
2	Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038	9,60
3	Łąki w Jaworznie PLH240042	11,6
4	Pleszczotka PLH120092	5,18
5	Armeria PLH120091	6,13
6	Łąki Dąbrowskie PLH240041	5,10
7	Pustynia Błędowska PLH120014	5,36
REZERWATY		
8	Dolina Żabnika - otulina	8,88
9	Dolina Żabnika	9,04
PARKI KRAJOBRAZOWE		
10	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd - otulina	0,00 – graniczy z otuliną
11	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	6,21
12	Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie	7,47
13	Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie - otulina	8,83
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU		
14	Dobra-Wilkoszyn	10,90
15	Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki	0,00 – obszar pokrywa się
ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE		
16	Uroczysko Sadowa Góra	11,90
UŻYTKI EKOLOGICZNE		
17	Dolina rzeki Sztoly	4,83
18	Śródleśne Łąki w Starych Maczkach	8,23
19	Remiza Leśna Bucze	10,01
20	Zakola Białej Przemszy	10,31
21	Torfowisko Bory	9,71
22	Góra Wielkanoc	11,1
23	Źródlika w Zakawiu	4,49
24	Łąki w Ciężkowicach	11,3
25	Pleszczotka	5,04
STANOWISKA DOKUMENTACYJNE		
26	Srocza Góra	7,27
POMNIKI PRZYRODY		

Lp.	Obszar chroniony	Odległość od obszaru planowanej eksploatacji [km]
27	Jesion wyniosły – Bukowno PL.ZIPOP.1393.PP.1212011.1856	3,78
28	Lipa szerokolistna – Bukowno PL.ZIPOP.1393.PP.1212011.2960	5,44
29	Buk pospolity – Bukowno Podlesie PL.ZIPOP.1393.PP.1212011.1867	8,77
30	Źródło rzeki Sztoły	10,4
31	Grusza pospolita – Sławków	1,37
32	Wywierzyska w Strzemieszycach Wielkich	6,90

Rysunek 2. Mapa lokalizacji obszaru planowanej inwestycji na tle rozmieszczenia obszarów chronionych (na podstawie: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>)

Poniżej zamieszczono zwięzłą charakterystykę wybranych najważniejszych obszarów i obiektów chronionych znajdujących się w promieniu ok 10 km od granic obszaru realizacji planowanej inwestycji.

Obszar Natura 2000 Łąki w Sławkowie PLH 240043, o łącznej powierzchni 50.97 ha, charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem warunków siedliskowych, roślinności oraz dużym bogactwem florystycznym. Dominują tu zbiorowiska łąkowe z rzędu *Molinietalia* i *Arrhenatheretalia*. Na obszarze opisywanego kompleksu łąk występuje mozaika siedlisk łąkowych (w tym łąk trzęślicowych i świeżych) i mokradłowych, z bardzo bogatą florą.

Najcenniejsze przyrodniczo zbiorowiska ze związku *Molinion* zajmują powierzchnię około 28,6 % kompleksu łąk. Wśród motyli stwierdzono obecność dwóch gatunków ujętych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej - *Maculinea nausithous* i *Maculinea teleius*. Bardzo duża ilość krwiściąg jak również korzystna dla rozrodu motyli fauna mrówek predestynuje to stanowisko do objęcia ochroną Naturą. Łąki są siedliskiem chronionych, zagrożonych i lokalnie rzadkich gatunków roślin naczyniowych. Rosną tu między innymi: kosaciec syberyjski, pełnik europejski, goryczka wąskolistna, kukułka szerokolistna, kukułka krwista, kruszczyk błotny, wyblin jednolistny, nasięźrzał pospolity, zimowit jesienny, gółka długostrogowa, listera jajowata, storczyk samczy, mieczyk dachówkowaty, bobrek trójlistkowy, wilżyna łąkowa, kosatka kielichowa. Odległość obszaru, na którym planowana jest realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia od obszaru Natura 2000 wynosi 2,18 km.

Na terenie gminy Sławków znajduje się jeden pomnik przyrody – grusza pospolita, rosnąca przy ulicy Krzywda, na terenie prywatnej posesji. Drzewo posiada trzy konary o obwodach 150 cm, 200 cm, 205 cm i wysokości ok. 10 metrów.

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd - jest jednym z bardziej zróżnicowanych obszarów pod względem geomorfologii oraz rodzajów siedlisk. Znajduje się tu unikat w skali całego kraju – Pustynia Błędownska oraz liczne wapienne formy skałkowe, a także bardzo cenne ekosystemy leśne, głównie buczyny. Żaden z turystów udających się na wycieczkę w te tereny nie będzie zawiedziony. W Parku zobaczy z pewnością piękne krajobrazy, ciekawe obiekty przyrody ożywionej i nieożywionej oraz kilka zabytków kulturowych, reprezentowanych głównie przez kościoły i średniowieczne zamki. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd położony jest na terenie dwóch województw: śląskiego i małopolskiego. Na obszarze Małopolski jego powierzchnia wynosi 12 842,2 ha. Na terenie Parku znajdują się następujące gminy: Bolesław, Klucze, Olkusz, Trzyciąż i Wolbrom. Rozciąga się on na północ od Olkusza, obejmując swym zasięgiem duże obszary leśne wokół miejscowości Klucze oraz zalesione wzgórza ciągnące się wzdłuż granicy województw, pomiędzy Rodakami, Krzywopłotami a Strzegową. Niewielka enklawa Parku na obszarze Małopolski znajduje się również w okolicach miejscowości Poręba Dzierżna. Park powstał w 1981 roku (na terenie dzisiejszego województwa śląskiego w 1980 roku), a swoją nazwę zawdzięcza znajdującym się na jego terenie średniowiecznym zamkom. Ich usytuowanie na niedostępnych, wapiennych

wzgórzach porównywane jest do orlich gniazd. Obszar planowanej inwestycji graniczy bezpośrednio z otuliną Parku Krajobrazowego.

4. Charakterystyka szaty roślinnej

Omawiany teren położony jest w sąsiedztwie obszarów przemysłowo-usługowych (od W), zabudowy jednorodzinnej (od N) i ogródków działkowych (od S) i terenów nieużytkowanych (od E) charakteryzuje się znacznym stopniem przekształcenia szaty roślinnej.

Rzeźba powierzchni jest słabo urozmaicona - dominują powierzchnie splantowane wskutek ruchu ciężkiego sprzętu, ponadto w jej obrębie zlokalizowane są niewielkie przyzmy (nagromadzenia) mas ziemnych i gruzu (przerośnięte roślinnością). Południową i wschodnią granicą obszaru na, której planowana jest inwestycja w drugiej połowie XX wieku biegła droga technologiczna Zakładu Wyrobów Metalowych, która komunikowała zakład ze stawami osadowym (głównie kwasu siarkowego), które znajdują się w odległości niewiele ponad stu metrów (obecnie stawy są już nieczynne).

Rysunek 3. Widok ogólny omawianego terenu (widok od strony zachodniej)

Rysunek 4. Widok ogólny omawianego terenu (widok od strony południowej)

Na roślinność omawianego obszaru składają się płaty zbiorowisk ruderalnych, a w miejscach gdzie pokrywa glebowa została naruszona spotyka się też płaty roślinności o charakterze inicjalnym. Nie stwierdzono na omawianym terenie typów siedlisk przyrodniczych Natura 2000, ani gatunków flory podlegających w kraju ochronie gatunkowej (Rozporządzenie 2014). Nomenklaturę gatunków przyjęto za opracowaniem Mirka i in. (2002), nazwy syntaksonów podano według Matuszkiewicza (2001).

Najlepiej wykształconym zbiorowiskiem jest zespół bylicy i wrotycza pospolitego *Artemisia-Tanacetum vulgaris* Br.-Bl. 1931 corr. 1949. Tworzą go rosnące obficie okazałe byliny ruderalne: *Artemisia vulgaris* (bylica pospolita) oraz *Tanacetum vulgare* (wrotycz zwyczajny).

Rysunek 5. Bylica pospolita
w zespole bylicy i wrotycza pospolitego *Artemisia-Tanacetum vulgaris*

Zbiorowisko to zawiera w swym składzie florystycznym różne gatunki, stwierdzone jest na trwałych siedliskach ruderalnych miejskich i wiejskich: rumowiskach, gruzowiskach, wysypiskach śmieci, przyłociach, przydrożach polnych, cmentarzach, nieużytkach,

miedzach itd. Płaty tego zespołu mogą rozwijać się na różnych siedliskach pod względem żyzności i wilgotności. Dominuje w nim wrotycz zwyczajny (pospolity) *Tanacetum vulgare*, który dzięki swej wysokości i obfitości, nadaje mu specyficzną fizjonomię. Wyróżnia się warstwowością i luźną budową. Interesującym jest występowanie w płatach zespołu wielu przedstawicieli roślin wijących się jak np. powój polny *Convolvulus arvensis*, i różnych gatunków rodzaju wyka *Vicia*. Zespół ten bywa zbiorowiskiem trwałym, utrzymującym się na tym samym miejscu przez kilka lat, natomiast pozostawione przez dłuższy czas bez ingerencji przekształca się powoli w zarośla z udziałem: dzikiego bzu czarnego, wierzb i topoli, które to stadium obserwowane jest obecnie.

Miejscami można wydzielić zespół pokrzywy i podagrycznika pospolitego (*Urtico-Aegopodietum podagrariae*).

Wszystkie powyższe gatunki rosną w dużej konkurencji z nawłocią kanadyjską, która w sposób bardzo ekspansywny wkracza na ten teren. Nawłóć kanadyjska jest gatunkiem inwazyjnym. Nawłóć kanadyjska jest silnie rosnącą i bardzo konkurencyjną wysoką byliną, tworzącą ubogie gatunkowo i bardzo trwałe zbiorowiska roślinne. Ograniczenie różnorodności i liczebności gatunków rodzimych wynika z dominacji nawłoci, która rozrastając się klonalnie osiąga dużą gęstość pędów.

5. Charakterystyka faunistyczna

Omawiany teren nigdy do tej pory nie był poddawany szczegółowym badaniom z zakresu inwentaryzacji zwierząt. Na potrzeby sporządzenia niniejszego raportu oceny oddziaływania na środowisko wykonano inwentaryzację faunistyczną obejmującą wszystkie grupy zwierząt kręgowych, jak i zweryfikowano obszar pod kątem ewentualnego występowania w badanym terenie chronionych gatunków zwierząt bezkręgowych.

Gmina Sławków jest stosunkowo bogata faunistycznie, a wynika to przede wszystkim z dobrego zachowania naturalnego stanu rzeki Białej Przemszy wraz z całą różnorodnością siedliskową ukształtowaną wzdłuż jej biegu, jak i w jej dolinie (starorzeczka, oczka wodne, obszary zabagnione), w której oprócz licznych gatunków ryb (minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, strzebla potokowa *Phoxinus phoxinus*, miętus *Lota lota*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, pstrąg potokowy *Salmo trutta m. fario*, leszcz *Abramis brama*, różanka *Rhodeus sericeus*, szczupak *Esox Lucius*, płoć *Rutilus rutilus*, śliz *Barbatula barbatula*), czy płazów

(traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Bufo viridis*, kumak nizinny *Bombina bombina*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, kompleks żab zielonych *Rana esculenta complex*), spotkać możemy także wiele gatunków ptaków wodno-błotnych, wśród których należy wymienić takie jak: perkozek *Tachybaptus ruficollis*, bąk *Botaurus stellaris*, łabędź niemy *Cygnus olor*, cyraneczka *Anas crecca*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, cyranka *Anas querquedula*, czernica *Aythya fuligula*, żuraw *Grus grus*, wodnik *Rallus aquaticus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, łyśka *Fulica atra*. Bardzo ważnym siedliskiem na mapie przyrodniczej Sławkowa są również lasy i zadrzewienia, w których występuje wiele gatunków ptaków, między innymi takich jak: dzięcioły *Picidae sp.* (dz. średni, dz. czarny, dz. zielony, dz. duży, dzięciołek), siniak *Columba oenas*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, rudzik *Erithacus rubecula*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, kos *Turdus merula*, kwiczoł *Turdus pilaris*, śpiewak *Turdus philomelos*, świstunka leśna *Turdus philomelos*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, sikory *Paridae sp.* (sikora uboga, czarnogłówna, czubatka, sosnówka, modraszka, bogatka), kowalik *Sitta europaea*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, wilga *Oriolus oriolus*, zięba *Fringilla coelebs*. Bardzo cennym faunistycznie typem siedliska są wilgotne łąki. W Sławkowie występuje mozaika siedlisk łąkowych (w tym łąk trzęślicowych i świeżych) i mokradłowych, z bardzo bogatą różnorodnością gatunkową, zwłaszcza bezkręgowców i ptaków. Stwierdzono w ich obrębie rzadkie i cenne gatunki motyli, wśród których na uwagę zasługują zagrożone gatunki: modraszek telejus *Phengaris teleius*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, modraszek argiades *Cupido argiades* oraz modraszek argus *Plebeius argus*. Wśród ptaków na uznanie zasługują: derkacz *Crex crex*, dudek *Upupa epops*, czy obserwowany okresowo kszyc *Gallinago gallinago*.

W trakcie przeprowadzonej w okresie lipiec – wrzesień 2019 roku inwentaryzacji bezkręgowców nie stwierdzono chronionych i rzadkich gatunków owadów. Na terenie obszaru objętego zakresem inwentaryzacji odnotowano kilka gatunków pospolitych i często występujących w naszym kraju gatunków bezkręgowców m.in.

- ważki: świtezianka dziewica *Calopteryx virgo*; pióronóg zwykły *Platycnemis pennipes*;
- prostoskrzydłe: konik pospolity *Chorthippus biguttulus*, pasikonik śpiewający *Tettigonia cantans*;
- chrząszcze: biedronka siedmiokropka *Coccinella septempunctata*;

- motyle: paź królowej *Papilio machaon*, bielinek kapustnik *Pieris brassicae*, bielinek bytomkowiec *Pieris napi*, latolistek cytrynek *Gonopteryx rhamni*, rusalka pawik *Inachis io*.

Inwentaryzacja płazów i gadów wykazała, iż na badanym terenie nie stwierdzono obecności płazów, natomiast gady reprezentowane są przez dwa gatunki: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, padalec *Anguis fragilis*.

Obszar objęty zakresem opracowania stanowi mało zróżnicowany kompleks antropogenicznych środowisk, gdzie wpływ człowieka jest na ogół duży. Z faunistycznego punktu widzenia taki układ siedlisk ma niewielkie znaczenie dla ptaków. Wszystkie stwierdzone gatunki, to ptaki często występujące w naszym kraju, a większość z nich omawiany obszar wykorzystuje głównie jako miejsce żerowania. Jako najcenniejszy gatunek należy uznać gąsiorka *Lanius collurio*, gatunek wymieniony w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Ten ptak z rodziny dzierzb wybiera miejsca nasłonecznione, suche na ogół z ciernistymi krzewami - zasiedla głównie skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzaków wśród łąk, wzdłuż dróg i rowów. Spotkać go można jednak w całym kraju, choć w bardzo zmiennej liczbie co roku. Utrudnia to jednoznaczne stwierdzenie czy liczebność gąsiorka spada. Wiadomo jednak, że gatunek ten coraz bardziej wycofuje się z terenów zurbanizowanych.

Tabela 2. Awifauna obszaru planowanej inwestycji – ptaki zaobserwowane podczas inwentaryzacji

Lp.	Gatunek	Status ochronny*	Status gatunku**
1	Pustułka – <i>Falco tinnunculus</i>	OS ¹ , Bern2, Bonn2	Z
2	Kuropatwa – <i>Perdix perdix</i>	Ł, Bern3	PL
3	Bażant – <i>Phasianus colchicus</i>	Ł, Bern3	PL
4	Grzywacz – <i>Columba palumbus</i>	Ł	Z
5	Sierpówka – <i>Streptopelia decaocto</i>	OS, Bern3	PL
6	Kukułka – <i>Cuculus canorus</i>	OS, Bern3	Z
7	Jerzyk – <i>Apus apus</i>	OS, Bern3	Z
8	Dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i>	OS, Bern2	Z
9	Skowronek – <i>Alauda arvensis</i>	OS, Bern3	PL
10	Pliszka siwa – <i>Motacilla alba</i>	OS, Bern2	PL
11	Strzyżyk – <i>Troglodytes troglodytes</i>	OS, Bern2	PL
12	Rudzik – <i>Erithacus rubecula</i>	OS, Bern2	L
13	Kopciuszek – <i>Phoenicurus ochruros</i>	OS, Bern2	L
14	Pleszka – <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	OS, Bern2	PL
15	Kos – <i>Turdus merula</i>	OS, Bern3	L

16	Kwiczół – <i>Turdus pilaris</i>	OS, Bern3	L
17	Śpiewak – <i>Turdus philomelos</i>	OS, Bern3	L
18	Kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i>	OS, Bern2, Bonn2	PL
19	Pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i>	OS, Bern2, Bonn2	L
20	Raniuszek – <i>Aegithalos caudatus</i>	OS, Bern3	Z
21	Modraszka – <i>Parus caeruleus</i>	OS, Bern2	PL
22	Bogatka – <i>Parus major</i>	OS, Bern2	L
23	Wilga – <i>Oriolus oriolus</i>	OS, Bern2	Z
24	Gąsiorek – <i>Lanius collurio</i>	OS, DP, Bern2	PL
25	Sójka – <i>Garrulus glandarius</i>	OS	PL
26	Sroka – <i>Pica pica</i>	OCZ	PL
27	Kawka – <i>Corvus monedula</i>	OS	Z
28	Szpak – <i>Sturnus vulgaris</i>	OS	Z
29	Wróbel – <i>Passer domesticus</i>	OS	Z
30	Mazurek – <i>Passer montanus</i>	OS, Bern3	Z
31	Zięba – <i>Fringilla coelebs</i>	OS, Bern3	Z
32	Dzwoniec – <i>Carduelis chloris</i>	OS, Bern2	Z
33	Szczygieł – <i>Carduelis carduelis</i>	OS, Bern2	Z
34	Trznadel – <i>Emberiza citrinella</i>	OS, Bern2	PL

* OS – gatunek objęty ochroną ścisłą; OS¹ – gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej, OSS - gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający utworzenia strefy ochronnej; OSS¹ - gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej i ze strefą ochronną; OCZ – gatunek objęty ochroną częściową, L – gatunek łowny

DP – Dyrektywa Ptasia – załącznik I, gatunki silnie zagrożone, wymagające szczególnej ochrony, w tym głównie poprzez zabezpieczenie ich siedlisk i miejsc występowania,

Bern2/3 – Konwencja Berneńska o ochronie europejskiej fauny i flory oraz ich naturalnych siedlisk; załącznik II, obejmujący gatunki bardzo zagrożone i ściśle chronione; załącznik III, obejmujący gatunki o mniejszym zagrożeniu, którym zapewnia się ochronę i które mogą podlegać ochronie jedynie częściowej,

Bonn1/2– Konwencja Bońska, która dotyczy międzynarodowej ochrony zwierząt wędrownych, głównie ptaków; załącznik I obejmuje gatunki wędrowne wyraźnie zagrożone wymarciem na całym obszarze występowania lub jego większej części i wymagające bezwzględnej ochrony; załącznik II obejmuje gatunki o niepewnym statusie lub wykazujące regres populacyjny, które powinny korzystać z międzynarodowej kontroli i ochrony, określonej konkretniej w ramach dodatkowych porozumień między krajami – stronami konwencji,

** L – gatunek lęgowy, PL – gatunek prawdopodobnie lęgowy, P – gatunek przelotny, Z – gatunek zalatujący.

Większość ze stwierdzonych gatunków ptaków to ptaki siedlisk otwartych, ale i także takich, które możemy spotkać w różnych typach siedlisk. Praktycznie wszystkie gatunki podlegają w naszym kraju ochronie prawnej.

Na obszarze inwestycji dominują pospolite gatunki ssaków typowe dla środowisk otwartych tj. lis *Vulpes vulpes*, zając *Lepus europaeus*, kret *Talpa europaea*. W obszarze przewidzianym do realizacji inwestycji znacznie rzadsze są gatunki leśne, niemniej występują one w otaczających omawiany teren obszarach borsuk *Meles meles*, nornica ruda *Myodes glareolus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*. W obszarze inwestycji z dużym prawdopodobieństwem powinny występować także inne gatunki ssaków, nie stwierdzone w czasie inwentaryzacji takie jak szczur wędrowny *Rattus norvegicus* oraz mysz domowa *Mus musculus*.

Przez obszar planowanej inwestycji nie przebiega żaden korytarz ekologiczny. W niedużej odległości znajduje się „Sławkowski” korytarz spójności obszarów chronionych o znaczeniu międzynarodowym.

6. Środowisko przyrodnicze – spostrzeżenia, wnioski i zalecenia

Planowana inwestycja nie wpłynie znacząco negatywnie na stan środowiska przyrodniczego, w tym nie wpłynie negatywnie na stan zachowania obiektów i obszarów chronionych znajdujących się w jej pobliżu. Ingerencja w strukturę zbiorowisk roślinnych odbywać się będzie jedynie na niewielkiej powierzchni, w miejscu realizacji inwestycji, którą stanowią tereny przemysłowe, przekształcone w wyniku wieloletniej presji antropogenicznej.

Inwestycja na etapie budowy z pewnością wpłynie na gatunki roślin i opisane zbiorowiska roślinne. Część z nich w trakcie budowy może zostać zniszczona lub narażona na zniszczenie. Oddziaływanie polegać będzie przede wszystkim na zajęciu terenu i likwidacji poszczególnych gatunków i zbiorowisk roślinnych zlokalizowanych w miejscach usytuowania fundamentów budynku, parkingu czy placu manewrowego, a także trwałym lub okresowym pogorszeniu stanu siedlisk gatunków położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc prowadzenia prac budowlanych (zanieczyszczenie, wydeptywanie, rozjeżdżanie, zmiany charakteru szaty roślinnej itp.). Wymienione formy oddziaływania mogą mieć bezpośredni i pośredni wpływ na występujące w rejonie inwestycji gatunki roślin, te jednak są gatunkami nie podlegającymi ochronie i pospolicie występującymi w naszym kraju. Przewidywane oddziaływanie na gatunki roślin i zbiorowiska roślinne w fazie eksploatacji będzie minimalne, a w niewielkim stopniu nasilenie oddziaływania będzie się wiązało wyłącznie z ewentualnymi pracami konserwacyjnymi i będzie przybierało niewielką skalę zarówno pod względem oddziaływania na liczbę okazów, jak też czasu presji. Na etapie likwidacji oddziaływanie na gatunki roślin będzie zbliżone do tego, jak na etapie budowy. Związane jest to z koniecznością przeprowadzenia prac rozbiórkowych przy użyciu ciężkiego sprzętu.

W trakcie realizacji budowy inwestycji oraz jej eksploatacji część gatunków zwierząt może zostać zabita lub narażona na zniszczenie, zniszczeniu mogą ulec również siedliska występowania poszczególnych gatunków zwierząt, oddziaływanie to dla większości gatunków w tym zakresie będzie jednak nieznaczące ze względu na stan zachowania

siedlisk w obszarze inwestycji (silnie przekształcone), jak i ze względu na różnorodność dostępnych siedlisk, a nade wszystko ich duże powierzchnie i ogólny dobry stan zachowania w obszarach otaczających, znajdujących się poza obszarem inwestycji. Na etapie budowy może dojść do okresowych płośnień zwierząt, zwłaszcza zwierzyny płowej czy ptaków, związanych z dosyć głośnie pracą ciężkiego sprzętu budowlanego, a także ze zwiększoną obecnością człowieka. Płoszenia będą miały charakter krótkotrwały i wystąpią wyłącznie w miejscach budowy oraz na drogach dojazdowych. Większość stwierdzonych gatunków, zwłaszcza objętych ochroną prawną posiada swoje siedliska poza wyznaczonym obszarem. Na etapie eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się wpływu inwestycji na faunę. Inwestycja nie wpłynie na zaburzenie i rozdzielenie tras migracyjnych zwierząt, czy zaburzenie ciągłości korytarzy ekologicznych. Analizując stwierdzony stan awifauny omawianego obszaru, zarówno w aspekcie zróżnicowania gatunkowego i liczebności poszczególnych gatunków, przestrzennego rozmieszczenia rewirów lęgowych, wykorzystania określonych siedlisk jako miejsc żerowania czy odpoczynku, należy stwierdzić, że przedmiotowa inwestycja nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na stan awifauny obszaru. Wszystkie stwierdzone w omawianym obszarze gatunki ssaków, to gatunki pospolicie występujące w naszym kraju. Przedmiotowa inwestycja nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na stan fauny ssaków obszaru.

Z uwagi na dobro środowiska przyrodniczego omawianego obszaru całe planowane przedsięwzięcie będzie realizowane z pełnym poszanowaniem występujących w jego obrębie gatunków chronionych. Inwestor każdy z etapów realizacji prac będzie prowadził z własnym nadzorem przyrodniczym, który w jego imieniu będzie czuwał na prawidłowością wykonania prac, a w sytuacji ewentualnego zagrożenia dla któregoś z gatunków podejmował będzie niezbędne działania prewencyjne.

Literatura

1. Matuszkiewicz W. 2001 Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski.
2. Mirek, Z., Piękoś-Mirkowa, H., Zając, A., Zając M. 2002 Vascular plants of Poland - a checklist. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski.
3. Rozporządzenie 2014. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Dz.U. 2014, poz. 1409.